

Na osnovu člana 88 tačke 2 Ustava Republike Crne Gore donosim

Ukaz o proglašenju Zakona o zaštiti potrošača

Proglašavam Zakon o zaštiti potrošača, koji je donijela Ustavotvorna skupština Republike Crne Gore na drugoj sjednici prvog redovnog zasijedanja u 2007. godini, dana 8. maja 2007. godine.

Broj: 01-645/2

Podgorica, 14. maja 2007. godine

Predsjednik Republike Crne Gore,
Filip Vujanović, s.r.

Zakon o zaštiti potrošača

*Zakon je objavljen u "Službenom listu RCG", br. 26/2007
od 16.5.2007. godine.*

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom utvrđuju se osnovna prava potrošača pri kupovini roba i usluga, način ostvarivanja i postupak zaštite prava potrošača.

Definicije osnovnih pojmova

Član 2

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju slijedeće značenje:

- 1) **proizvod** je roba ili usluga koja može biti u prometu uključujući i javne usluge;
- 2) **roba** označava opipljive stvari koje se mogu plasirati na tržištu, uključujući i objekte koji se mogu koristiti u skladu sa ovim zakonom;
- 3) **tehnička roba** su složeni uređaji za čiji je rad neophodna električna energija ili motor na unutrašnje sagorijevanje (aparati za domaćinstvo, kompjuteri, telefoni, motorna vozila i sl.);
- 4) **roba u rasutom stanju (rinfuza)** je roba koja nije prethodno zapakovana;
- 5) **usluga** je aktivnost koja obuhvata pružanje i korišćenje usluga koje se vrše za potrebe potrošača;
- 6) **javne usluge** su usluge prodaje električne energije, gasa, toplotne energije, vode, odvoda otpadnih voda, usluge telekomunikacija, poštanske usluge, usluge prevoza putnika u gradskom i međugradskom saobraćaju, usluge održavanja čistoće i druge javne usluge propisane zakonom, od kojih se određene pružaju putem distributivne mreže;
- 7) **uslovi prodaje** su uslovi pod kojima se proizvod nudi, i to: cijena, način plaćanja, popust, dodatni proizvod koji se nudi uz prodaju nekog drugog proizvoda, uslovi za učešće u promotivnom takmičenju ili igri i sl.;
- 8) **potrošač** je fizičko lice koje kupuje, poručuje, prima, koristi robe ili usluge uključujući i javne usluge u neposlovne, odnosno neprofesionalne svrhe ili kome je upućena ponuda za robu ili uslugu;
- 9) **grupa potrošača** je grupa koju su potrošači osnovali radi sticanja svojine članova grupe na određenim proizvodima uz pomoć grupe;
- 10) **proizvođač** je lice koje vršeći djelatnost izrađuje ili proizvodi robe ili pruža usluge ili lice koje se označava kao proizvođač tako što je pridružilo svoj naziv, robnu marku ili drugu prepoznatljivu oznaku licu čije aktivnosti mogu uticati na bezbjednost robe tokom plasmana na tržištu. Proizvođačem se smatra i uvoznik robe ako sjedište proizvođača nije na teritoriji Republike Crne Gore;
- 11) **trgovac** je lice koje prodaje robu ili pruža usluge potrošačima;

- 12) **distributer** je lice koje vrši plasman robe ili usluga trgovcu;
- 13) **deklaracija** predstavlja podatke o robi, proizvođaču i uvozniku koji se ističu na robi u skladu sa zakonom;
- 14) **garantni list** je isprava koja prati robu i koja sadrži podatke propisane zakonom;
- 15) **kreditor** je privredno društvo ili drugi subjekt koji u okviru djelatnosti odobrava potrošačima kredite;
- 16) **potrošački ugovor** je ugovor koji je zaključen sa potrošačem ili grupom potrošača;
- 17) **formularni (tipski) ugovor** je ugovor koji je bez učešća potrošača unaprijed formulisao proizvođač ili trgovac;
- 18) **sredstva masovne komunikacije** su: pisani, elektronski, audio ili video zapisi, koji su putem elektronskih ili štampanih medija, nosača audio-vizuelnih djela, štampe, saobraćajnih sredstava, plakata, letaka, kataloga, svjetlećih reklama i drugih sredstava publikovanja dostupni neograničenom broju lica;
- 19) **sredstva distancione komunikacije** su sredstva komunikacije koja omogućavaju zaključenje ugovora između potrošača i trgovca bez njihovog neposrednog fizičkog prisustva (katalozi, pisani materijal, reklame u štampi sa formularom za porudžbinu, telefon, telefaks, radio, televizija, elektronska pošta i slična sredstva);
- 20) **reklama (oglašavanje)** je obavještanje putem sredstava masovne komunikacije ili na drugi način u vezi poslovanja, odnosno vršenja djelatnosti, radi promovisanja isporuke robe ili usluga, uključujući nepokretnu imovinu, prava i obaveze;
- 21) **reklama koja dovodi u zabludu** znači svako oglašavanje kojim se potrošači dovode u zabludu o svojstvima proizvoda ili uslovima prodaje i kao takvo utiče na njihov izbor;
- 22) **komparativna reklama** je reklama koja neposredno ili posredno identifikuje konkurenta ili proizvode koje konkurent nudi;
- 23) **davalac reklame** je lice koje putem sredstava za masovnu komunikaciju objavljuje reklamu;
- 24) **promet potrošačima** je prodaja robe ili pružanje usluga potrošačima kao krajnjim korisnicima i obezbjeđivanje uzoraka robe;
- 25) **opasan proizvod** je proizvod koji nije bezbjedan i označava proizvode koji ne ispunjavaju karakteristike i standarde bezbjednih proizvoda u skladu sa zakonom;
- 26) **mjera zabrane proizvodnje, odnosno prometa** je mjera koja se preduzima radi sprječavanja izlaganja, nuđenja i distribucije proizvoda koji je opasan za potrošača i mjera povlačenja opasnog proizvoda koji je već isporučen ili učinjen dostupnim potrošaču;
- 27) **organizacija potrošača** je nevladina organizacija koja zastupa interese potrošača, kao i savezi organizacija za zaštitu potrošača.
- (1) Kod ugovora o prodaji proizvoda namijenjenih potrošačima koji su zaključeni na teritoriji Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Republika) u kojima je jedna od ugovornih strana strani državljanin, u slučaju spora, mjerodavno pravo je pravo koje odrede ugovorne strane.
- (2) Ako ugovorne strane iz stava 1 ovog člana nijesu odredile mjerodavno pravo, primjenjuje se pravo Republike.

Osnovna prava potrošača

Član 4

Osnovna prava potrošača, u smislu ovog zakona, su:

- 1) pravo na zadovoljenje osnovnih potreba - dostupnost najnužnijih roba i usluga, hrane, odjeće, obuće, stambenog prostora, vode, električne energija, gasa, zdravstvene zaštite, obrazovanja i higijene;
- 2) pravo na bezbjednost - zaštitu od proizvoda i proizvodnih procesa opasnih i štetnih po zdravlje i bezbjednost života potrošača;
- 3) pravo na informisanje - raspoloživost i slobodan pristup informacijama o činjenicama od značaja za pravilan izbor i zaštitu od reklamnih poruka ili oznaka proizvoda koje mogu dovesti u zabludu;
- 4) pravo na slobodan izbor - mogućnost izbora između više proizvoda po prihvatljivijim cijenama sa garancijom kvaliteta;

5) pravo da se čuje glas potrošača - zastupljenost interesa potrošača u procesu donošenja i sprovođenja politike zaštite potrošača, kao i u procesu uvođenja novih proizvoda i usluga na tržištu;

6) pravo na obeštećenje - pravično obeštećenje za lažno prikazivanje karakteristika proizvoda, za robe lošeg kvaliteta i nezadovoljavajući način pružanja usluga;

7) pravo na obrazovanje potrošača - sticanje osnovnih znanja za pravilan i pouzdan izbor proizvoda, upoznavanje sa osnovnim pravima potrošača i odgovornostima učesnika na tržištu i o načinima za ostvarivanje prava i pružanje pravne pomoći za zaštitu potrošača;

8) pravo na zdravu životnu sredinu - pravo na život i rad u okruženju koje nije rizično po zdravlje i život potrošača.

Opšti principi ostvarivanja prava potrošača

Član 5

(1) Potrošač ne može da se odrekne prava utvrđenih ovim zakonom.

(2) U slučaju da postoje razlike u tumačenju ovog zakona, njegove odredbe će se tumačiti u korist potrošača.

(3) Ako je sporno da li je potrošač ispunio uslov u vezi roka za ostvarivanje prava propisanih ovim zakonom, smatraće se da je potrošač ispunio taj uslov.

Primjena Zakona o obligacijama

Član 6

Ako ovim zakonom nije drukčije uređeno, na obligaciono-pravne odnose primijenjuju se odredbe Zakona o obligacionim odnosima.

II ZAŠTITA BEZBJEDNOSTI ŽIVOTA I ZDRAVLJA POTROŠAČA

Proizvodi koji su bezbjedni

Član 7

(1) Proizvodi namijenjeni potrošačima moraju biti sigurni po život i zdravlje potrošača i životnu sredinu.

(2) Proizvodi moraju odgovarati zdravstvenim, higijenskim, ekološkim i drugim uslovima u skladu sa zakonom, važećim standardima, tehničkim i drugim propisima.

Čuvanje proizvoda

Član 8

Proizvodi namijenjeni potrošačima moraju se čuvati na način i pod uslovima utvrđenim zakonom.

Zabrana prodaje proizvoda

Član 9

(1) Zabranjena je prodaja zdravstveno i higijenski neispravnih proizvoda, proizvoda kojima je istekao rok upotrebe, kao i proizvoda koji nijesu deklarirani u skladu sa zakonom.

(2) Zabranjena je prodaja proizvoda namijenjenih potrošačima koji u predviđenom roku trajanja i u skladu sa svrhom i predviđenim uslovima čuvanja i korišćenja mogu ugroziti život i zdravlje potrošača, životnu sredinu ili mogu da nanesu štetu imovini potrošača.

Pakovanje robe

Član 10

(1) Roba mora biti upakovana na način kojim se obezbjeđuje očuvanje kvaliteta, zdravstvene i higijenske ispravnosti u skladu sa propisima.

(2) Pakovanje opasnih supstanci i smjesa vrši se u skladu sa tehničkim, odnosno drugim propisom.

Lični podaci potrošača

Član 11

Zabranjeno je davanje ličnih podataka o potrošaču trećim licima, bez prethodnog odobrenja potrošača, ako zakonom nije drukčije utvrđeno.

III ZAŠTITA EKONOMSKIH INTERESA POTROŠAČA

Obaveze trgovca

Član 12

Trgovac je dužan da prilikom prodaje proizvoda potrošaču isporučiti:

- 1) proizvode u tačnoj mjeri ili količini;
- 2) proizvod, odnosno količinu proizvoda koju traži kad je ta količina na raspolaganju, ako zakonom ili drugim propisom nije drukčije utvrđeno;
- 3) proizvode propisanog, odnosno ugovorenog kvaliteta, a ako kvalitet nije propisan, odnosno ugovoren - uobičajenog kvaliteta;
- 4) proizvode označene, deklarirane i sa ispravama u skladu sa zakonom i drugim tehničkim propisima;
- 5) proizvode po ugovorenim cijenama ili po cijenama obrazovanim u skladu sa propisanim kriterijumima i pravilan obračun cijene;
- 6) proizvode u ugovorenom, odnosno propisanom roku isporuke.

Obavještenje o cijeni

Član 13

(1) Trgovac je dužan obavijestiti potrošača o važećoj cijeni proizvoda koja mora biti vidno istaknuta.

(2) Važeća cijena se ističe na robi ili neposredno pored robe, kao i na robi u izlogu. Ako je roba male veličine ili neprikladna za isticanje cijene, na svakom pojedinačnom primjerku cijena se ističe na zbirnom pakovanju.

(3) Na proizvodima koji su prethodno upakovani u pakovanju različitom od jedinice mjere, pored cijene za to pakovanje, mora biti istaknuta i cijena po jedinici mjere za taj proizvod.

(4) Na robi u rasutom stanju važeća cijena ističe se po jedinici mjere na pakovanju ili neposredno pored robe.

(5) Važeća cijena usluge se ističe na mjestu ponude usluge.

(6) Važeće cijene izražavaju se u EUR-u.

Zabrana obavještenja o cijeni koja dovodi u zabludu

Član 14

Obavještenje o cijeni iz člana 13 ovog zakona ne smije dovoditi u zabludu potrošača, odnosno stvarati utisak:

- 1) da je cijena niža nego što jeste;
- 2) da cijena zavisi od činjenica ili okolnosti od kojih objektivno ne zavisi;
- 3) da su u cijenu uključene posebne usluge za koje se inače plaća posebna cijena;
- 4) da je cijena bila ili da će biti povećana ili snižena za određeno vrijeme ili za određeni iznos;
- 5) da je odnos cijena i upotrebljivosti ponuđenog i upoređujućeg proizvoda takav kakav objektivno nije.

Račun (faktura)

Član 15

(1) Trgovac je dužan za kupljeni proizvod potrošaču izdati čitljiv i jasan račun (fakturu), u skladu sa zakonom.

(2) Račun iz stava 1 ovog člana mora da sadrži: naziv i sjedište trgovca, mjesto prodaje, podatke o proizvodu (naziv, vrsta, količina, cijena i ukupna vrijednost prodatih proizvoda) i datum prodaje proizvoda.

(3) Za proizvode koji se naknadno isporučuju račun mora da sadrži i mjesto i datum isporuke.

(4) Za robu koja je upotrebljavana, popravljana ili sa nedostatkom, odnosno čija su upotrebna svojstva i karakteristike na drugi način ograničeni u računu se mora naznačiti da se radi o takvoj robi.

(5) Ako je potrošaču prilikom kupovine proizvoda odobren popust, na računu mora biti iskazana i visina popusta u procentima i umanjeni iznos ukupne vrijednost prodatih proizvoda koji je potrošač dužan da plati.

Materijal za pakovanje

Član 16

(1) Trgovac je dužan da obezbijedi potrošaču pogodan materijal za pakovanje u skladu sa vrstom i svojstvima robe.

(2) U neto masu robe ne smije se uračunavati težina materijala za pakovanje.

(3) Trgovac može, na zahtjev potrošača, obezbijediti posebno pakovanje i dužan je potrošača prethodno obavijestiti o cijeni posebnog pakovanja, s tim što cijena pakovanja ne može biti veća od prodajne cijene materijala upotrijebljenog za pakovanje.

Isporuca proizvoda

Član 17

(1) Trgovac može potrošaču da isporuči kupljeni proizvod na ugovorenu adresu.

(2) Trgovac je dužan da prethodno obavijesti potrošača o visini cijene isporuke iz stava 1 ovog člana.

(3) Trgovac je dužan isporučiti proizvod najkasnije u roku od 30 dana od dana zaključenja potrošačkog ugovora, ukoliko ugovorom nije drukčije određeno.

Isprave koje prate proizvod

Član 18

(1) Trgovac je dužan potrošača upoznati sa svojstvima ponuđenog proizvoda, za robu dužan je potrošaču predati propisane isprave (sertifikat, tehničko uputstvo, uputstvo za upotrebu i dr.), kao i isprave koje je obezbijedio proizvođač.

(2) Isprave iz stava 1 ovog člana izdaju se u skladu sa tehničkim i drugim propisima i moraju biti napisane čitko i jasno.

Garancija

Član 19

(1) Proizvođač, distributer ili trgovac (u daljem tekstu: davalac garancije) dužan je u skladu sa zakonom i tehničkim propisima za proizvode u prometu obezbijediti garantni list u pisanoj formi. Potrošaču se može obezbijediti garantni list u pisanoj formi i kada to ne predviđa tehnički, odnosno drugi propis.

(2) Davalac garancije dužan je da ispuni obaveze utvrđene garancijom.

(3) Potrošač ima prava koja proističu iz garancije i u slučaju da trgovac ne dostavi pisani garantni list u trenutku zaključenja ugovora o prodaji proizvoda. Teret dokazivanja da je garantni list predat potrošaču je na trgovcu.

(4) Garantni list obezbjeđuje garanciju da proizvod ispunjava uslove u pogledu ispravnosti, tehničkih specifikacija i standarda propisanih zakonom u propisanom, odnosno ugovorenom roku (garantni rok), kao i druge uslove utvrđene potrošačkim ugovorom.

(5) Garantni rok teče od dana preuzimanja proizvoda od strane potrošača.

Sadržina garantnog lista

Član 20

(1) Garantni list naročito sadrži slijedeće podatke:

- 1) naziv i sjedište davaoca garancije;
- 2) naziv i sjedište trgovca;
- 3) podatke za identifikaciju proizvoda i podatke o kupovini;
- 4) dužinu garantnog roka;
- 5) izjavu da davalac garancije garantuje za kvalitet, odnosno za ispravnost kupljenog proizvoda u garantnom roku;
- 6) obavezu davaoca garancije da u garantnom roku obezbijedi održavanje, rezervne djelove ili priključne aparate, kao i zamjenu kupljene robe ili smanjenje cijene;
- 7) datum isporuke proizvoda potrošaču;
- 8) prava potrošača na osnovu garancije;
- 9) rok za izvršenje obaveze date garancijom;
- 10) spisak servisera kod kojih se može realizovati garancija;
- 11) druge podatke u skladu sa zakonom, kao i navode iz reklamnog materijala.

(2) Dužina garantnog roka određuje se zavisno od prirode proizvoda i uslova isporuke i ne može biti kraći od godinu dana. Dužina garantnog roka mora biti jasno naznačena u garantnom listu.

Ispunjenje obaveza iz garancije

Član 21

(1) Davalac garancije je dužan da potrošaču obezbijedi održavanje robe (servisiranje), rezervne djelove ili priključne aparate u garantnom roku u skladu sa zakonom i potrošačkim ugovorom.

(2) Ukoliko nijednu od obaveza iz stava 1 ovog člana nije moguće ispuniti u razumnom roku, s obzirom na prirodu kupljene robe ili ako potrošač ne prihvata rješenje koje ponudi trgovac, potrošač može raskinuti ugovor i tražiti da mu trgovac vrati plaćeni iznos.

Način ostvarivanja prava iz garancije

Član 22

(1) Prava po osnovu garancije, u skladu sa ovim zakonom, potrošač ostvaruje kod trgovca, ukoliko drukčije nije propisano zakonom ili potrošačkim ugovorom.

(2) Potrošač ne može ostvariti prava iz člana 21 ovog zakona, ako je nedostatak na proizvodu nastao krivicom potrošača ili ako je nedostatak otklanjalo neovlašćeno lice.

Obećanje dodatnog proizvoda

Član 23

Trgovac koji ponudom proizvoda obeća potrošaču dodatni proizvod bez naknade dužan je da dodatni proizvod isporuči potrošaču u roku i na način utvrđen ponudom.

Reklamacija (prigovor)

Reklamacija

Član 24

(1) Potrošač ima pravo da uloži reklamaciju (u daljem tekstu: prigovor) u slučaju nedostatka na proizvodu koji nije nastao njegovom krivicom, kao i zbog pogrešno obračunate cijene i sl.

(2) Uz prigovor iz stava 1 ovog člana podnosi se račun o kupovini proizvoda.

(3) Prigovor se podnosi u prodajnom objektu u kome je proizvod kupljen, odnosno na mjestu u kome trgovac obavlja djelatnost ili na drugom mjestu, uz saglasnost potrošača.

(4) Na mjestima u kojima se prima prigovor tokom radnog vremena mora biti prisutno lice ovlašćeno za rješavanje prigovora.

(5) Trgovac je dužan da u prodajnom objektu istakne obavještenje o mjestu i načinu podnošenja prigovora.

Prava po osnovu prigovora

Član 25

(1) Ako se na osnovu prigovora utvrdi da proizvod sadrži nedostatke, potrošač ima po svom izboru pravo da zahtijeva: zamjenu proizvoda za nov proizvod ili da vrati proizvod uz povraćaj plaćenog iznosa ili da zahtijeva otklanjanje nedostatka na proizvodu ili smanjenje cijene proizvoda, srazmjerno nedostatku.

(2) Ostvarivanje prava po osnovu prigovora ne utiče na ostvarivanje prava iz garancije.

Rok za ostvarivanje prava na prigovor

Član 26

(1) Potrošač može ostvariti prava iz člana 25 ovog zakona pod uslovom da prigovor podnese odmah nakon što je saznao za nedostatak na proizvodu, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana preuzimanja proizvoda.

(2) Potrošač nema prava iz člana 25 ovog zakona ako je nedostatak na proizvodu nastao krivicom potrošača ili je otklanjanje nedostatka vršilo neovlašćeno lice.

(3) Prigovor u slučaju pogrešno utvrđene, odnosno obračunate cijene ulaže se odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana plaćanja računa.

(4) Potrošač ima pravo na ulaganje prigovora na cijenu pružene javne usluge u roku od osam dana od dana prijema računa.

Postupanje po prigovoru

Član 27

(1) Lice ovlašteno za rješavanje prigovora donosi odluku o prigovoru odmah, a u složenijim slučajevima najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja prigovora, o čemu obavještava potrošača u pisanoj formi.

(2) Ako se o prigovoru ne rješava odmah, lice koje je primilo prigovor izdaje potrošaču pisanu potvrdu o prijemu prigovora sa naznačenim datumom izdavanja, pravima potrošača iz člana 25 ovog zakona, podacima iz računa za proizvod koji je predmet prigovora i razlogom podnošenja prigovora.

(3) Ako trgovac ne odluči o prigovoru u roku iz stava 1 ovog člana ili odbije prigovor, potrošač može podnijeti inicijativu za zaštitu prava kod nadležnog inspeksijskog organa ili zaštitu prava ostvarivati pred arbitražom ili pred nadležnim sudom.

Javne usluge

Prava potrošača na javne usluge

Član 28

Potrošač ima pravo na:

- 1) korišćenje javne usluge pod jednakim uslovima, ukoliko je tehnički moguće, bez diskriminacije;
- 2) nesmetano korišćenje javne usluge pod ugovorenim uslovima;
- 3) račun koji sadrži sve potrebne podatke koji potrošaču omogućavaju provjeru obračuna pruženih usluga;
- 4) besplatnu kontrolu računa javne usluge.

Uslovi korišćenja javne usluge

Član 29

(1) Trgovac je dužan da, prije pružanja javne usluge, upozna potrošača sa uslovima korišćenja javne usluge.

(2) Uslove i promjene uslova iz stava 1 ovog člana trgovac je dužan objaviti u najmanje jednom dnevnom štampanom mediju koji se distribuira na cijeloj teritoriji Republike.

(3) Cijenu javne usluge nadležni organ utvrđuje uz prethodno pribavljeno mišljenje organizacije potrošača.

(4) Cijena javne usluge obračunava se prema stvarnim isporukama, odnosno prema potrošnji, uz primjenu prethodno utvrđene tarife.

Pridržavanje standarda i kvaliteta javne usluge

Član 30

Trgovac je dužan pridržavati se propisanih standarda i kvaliteta javne usluge koju pruža, u skladu sa zakonom i ugovorom.

Priključak na distributivnu mrežu

Član 31

(1) Trgovac koji pruža javnu uslugu putem distributivne mreže dužan je da omogući potrošačima priključak na distributivnu mrežu i upotrebu priključka, mreže i usluge pod unaprijed poznatim i ugovorenim uslovima i bez diskriminacije.

(2) Trgovac je dužan da ugovor o korišćenju javne usluge putem distributivne mreže sa potrošačem zaključi u pisanoj formi.

Modernizacija distributivne mreže

Član 32

Trgovac koji pruža javnu uslugu putem distributivne mreže ne može potrošaču uračunavati u cijenu usluge troškove modernizacije mreže.

Potrošački kredit

Ugovor o potrošačkom kreditu

Član 33

(1) Ugovor o potrošačkom kreditu, u smislu ovog zakona, je ugovor na osnovu koga kreditor daje ili obećava da će dati potrošaču kredit u formi odloženog plaćanja, zajma ili druge finansijske pogodnosti.

(2) Kreditor je dužan da prije zaključenja ugovora, u pisanoj formi, obavijesti potrošača o najvišem iznosu potrošačkog kredita, o godišnjoj kamatnoj stopi i uslovima pod kojima se ona može promijeniti, o troškovima kredita koji se naplaćuju u vrijeme zaključenja ugovora i uslovima pod kojima se oni mogu promijeniti, kao i o uslovima i postupku raskida ugovora.

Sadržina ugovora

Član 34

(1) Ugovor o potrošačkom kreditu sačinjava se u pisanoj formi.

(2) Ugovor o potrošačkom kreditu obavezno sadrži:

- 1) naziv i cijenu proizvoda koji je predmet ugovora;
- 2) ukupan iznos kredita, rok otplate, broj i iznos mjesečne rate kredita, godišnju kamatnu stopu, način obezbjeđivanja otplate kredita i uslove za raskid ugovora;
- 3) visinu efektivne kamatne stope i uslove pod kojima se ona može promijeniti;
- 4) uslove i način otplate kredita prije ugovorenog roka;
- 5) druge elemente, u skladu sa zakonom;

(3) Davalac potrošačkog kredita ne može potrošaču da zaračuna i naplati dodatni trošak koji nije utvrđen ugovorom.

(4) Svako reklamiranje, odnosno oglašavanje istaknuto u poslovnim prostorijama ili dostavljeno potrošaču na drugi način kojim se nudi odobravanje potrošačkog kredita neposredno ili posredno preko drugog lica mora sadržati godišnju kamatnu stopu i druge troškove kredita.

(5) Efektivna kamatna stopa je ukupan trošak kredita izražen kao godišnji postotak u odnosu na sumu odobrenog kredita i obračunava se u skladu sa metodom koju utvrđuje Centralna banka.

Obavještenje o promjeni kamatne stope

Član 35

(1) Nakon zaključenja ugovora o kreditu, kreditor je dužan da obavijesti potrošača o svakoj promjeni godišnje kamatne stope ili bilo kojeg drugog troška, u razumnom roku nakon izvršene promjene.

(2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana dostavlja se potrošaču u izvještaju o stanju računa u obliku obavještenja ili na ugovoreni način.

Povraćaj kredita prije ugovorenog roka

Član 36

(1) Potrošač može da vrati kredit prije roka ugovorenog za vraćanje i tada ima pravo na srazmjerno sniženje ukupnog troška kredita.

(2) Srazmjerno sniženje ukupnog troška kredita iz stava 1 ovog člana je iznos koji predstavlja razliku između iznosa kamate obračunate u trenutku kada je prema ugovoru trebalo izvršiti plaćanje i iznosa kamate obračunate u trenutku prijevremenog plaćanja.

Distanciona prodaja

Pojam distancionog ugovora

Član 37

Distancioni ugovor je ugovor koji je pregovaran i zaključen putem sredstava distancione komunikacije u okviru prodajne mreže organizovane od strane trgovca.

Ograničavanje upotrebe sredstava distancione komunikacije

Član 38

(1) Telefon bez ljudske intervencije (govorni automat) i telefaks mogu se upotrebljavati za zaključenje distancionog ugovora samo uz prethodno pribavljenu saglasnost potrošača.

(2) Ponude za zaključenje distancionog ugovora mogu se dostavljati potrošaču putem ostalih sredstava distancione komunikacije samo ukoliko se potrošač tome izričito ne protivi.

Prethodno obavještenje

Član 39

- (1) Trgovac je dužan, prije zaključenja distancionog ugovora, obavijestiti potrošača o:
- 1) nazivu i adresi trgovca;
 - 2) nazivu i glavnim svojstvima proizvoda;
 - 3) cijeni proizvoda, uključujući sve poreske obaveze;
 - 4) troškovima dostave proizvoda;
 - 5) načinu plaćanja, kao i načinu isporuke robe ili pružanja usluge;
 - 6) uslugama koje se nude nakon prodaje (dostupnosti servisa i rezervnih dijelova i dr.);
 - 7) garancijama koje prate proizvod;
 - 8) pravu na raskid, roku za raskid i slučajevima u kojima je isključeno pravo na raskid ugovora, u skladu sa ovim zakonom;
 - 9) uslovima za raskid ugovora zaključenog na neodređeno vrijeme ili na period duži od jedne godine;
 - 10) troškovima upotrebe sredstava distancione komunikacije kada se ti troškovi ne računaju po osnovnoj tarifi;
 - 11) roku važenja ponude;
 - 12) najkraćem roku na koji se može ugovor zaključiti, ako se radi o ugovoru o kontinuiranoj isporuci proizvoda.

(2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana mora biti razumljivo i prilagođeno sredstvu distancione komunikacije.

(3) Obavještenje iz stava 1 ovog člana mora sadržati upozorenje da ugovor u ime i za račun poslovno nesposobne osobe, odnosno ograničeno poslovno sposobne osobe može da zaključi samo njen zakonski zastupnik.

(4) Prilikom distancione prodaje putem telefona, trgovac je dužan na početku komunikacije saopštiti identitet i svrhu poziva.

Potvrda prethodnog obavještenja

Član 40

(1) Trgovac je dužan prije zaključenja ugovora izdati potrošaču u pisanoj formi potvrdu o bitnim elementima ugovora iz prethodnog obavještenja.

(2) U slučaju zaključenja ugovora o pružanju usluge koja se pruža jednokratno upotrebom sredstva distancione komunikacije i koju naplaćuje njegov operater trgovac nije dužan da izda potvrdu iz stava 1 ovog člana.

Pravo potrošača na jednostrani raskid ugovora

Član 41

(1) Potrošač ima pravo da jednostrano raskine distancioni ugovor u roku od sedam radnih dana od dana prijema robe, odnosno za usluge od dana zaključenja ugovora ili prijema potvrde iz člana 40 ovog zakona, ukoliko je prijem potvrde uslijedio poslije zaključenja ugovora.

(2) Potrošač ima pravo da jednostrano raskine ugovor u roku od tri mjeseca od dana prijema robe, odnosno za usluge od dana zaključenja ugovora, ukoliko trgovac nije izdao potrošaču potvrdu iz člana 40 ovog zakona.

(3) Ukoliko trgovac dostavi potrošaču potvrdu o bitnim elementima ugovora u roku od tri mjeseca od dana kada je potrošač robu primio, odnosno za usluge od dana zaključenja ugovora, rok iz stava 1 ovog člana počinje teći od dana prijema potvrde.

(4) Potrošač ima pravo na jednostrani raskid ugovora iz st. 1 i 2 ovog člana bez navođenja razloga raskida i obaveze naknade štete trgovcu (troškova, kamate, kazne i sl.).

Isključenje prava na jednostrani raskid ugovora

Član 42

Potrošač nema pravo na raskid distancionog ugovora, ukoliko drukčije nije ugovoreno, ako se radi o:

- 1) ugovoru o pružanju usluge, ako je pružanje usluge započelo uz izričit pristanak potrošača prije isteka roka u kome je potrošač imao pravo da traži raskid ugovora;
- 2) ugovoru o prodaji proizvoda čija cijena zavisi od kretanja na finansijskom tržištu na koje trgovac nije mogao uticati;
- 3) ugovoru o prodaji proizvoda izrađenog po specifikaciji potrošača ili prilagođenog ličnim potrebama potrošača ili proizvoda koji zbog svoje prirode ne može biti vraćen ili je podložan brzom propadanju;
- 4) ugovoru o prodaji audio i video zapisa i kompjuterskih programa koje je potrošač otpakovao;
- 5) ugovoru o prodaji novina, periodičnih publikacija i magazina;
- 6) ugovoru o igrama na sreću.

Način jednostranog raskidanja ugovora

Član 43

- (1) Distancioni ugovor raskida se upućivanjem pisanog obavještenja trgovcu.
- (2) Distancioni ugovor je raskinut u trenutku kada je trgovac primio obavještenje o raskidu ugovora, ako je obavještenje o raskidu ugovora poslato u rokovima iz člana 41 ovog zakona.

Posljedice jednostranog raskida ugovora

Član 44

- (1) Potrošač je dužan vratiti trgovcu primljenu robu, u roku od 30 dana od dana upućivanja obavještenja iz člana 43 stav 1 ovog zakona.
- (2) Trgovac je dužan da, u roku od 30 dana od dana prijema pisanog obavještenja o raskidu ugovora, vrati potrošaču novčani iznos sredstava koji je potrošač platio na osnovu ugovora.
- (3) Troškove povraćaja robe snosi potrošač.

Uticaj jednostranog raskida na ugovor o kreditu

Član 45

- (1) Ukoliko je, radi djelimične ili potpune isplate cijene iz distancionog ugovora, potrošaču odobren kredit od strane trgovca ili od strane trećeg lica na osnovu sporazuma tog lica i trgovca, raskidom distancionog ugovora raskida se i ugovor o kreditu.
- (2) U slučaju raskida ugovora o kreditu iz stava 1 ovog člana, potrošač nije dužan da plati kreditoru naknadu štete (troškove, kamate, kaznu i sl.)
- (3) Kreditor je dužan da potrošaču vrati plaćena sredstva po osnovu ugovora o kreditu iz stava 1 ovog člana, u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja o raskidu ugovora.

Izvršenje distancionog ugovora

Član 46

- (1) Trgovac je dužan izvršiti obaveze iz distancionog ugovora u roku od 30 dana od dana zaključenja ugovora, ukoliko ugovorom nije drukčije utvrđeno.
- (2) U slučaju nemogućnosti ispunjenja obaveze iz stava 1 ovog člana potrošač ima pravo da:
 - 1) raskine ugovor bez prethodnog obavještenja trgovca;
 - 2) zahtijeva u roku od sedam dana od dana prijema obavještenja od trgovca o nemogućnosti izvršenja ugovora, izvršenje ugovora u naknadnom roku.
- (3) Trgovac je dužan potrošaču za slučaj raskida ugovora iz stava 2 tačka 1 ovog člana vratiti plaćena sredstva, najkasnije u roku od 30 dana od dana upućivanja obavještenja o nemogućnosti izvršenja ugovora, uvećana za iznos zatezne kamate koja se računa od dana uplate sredstava.

Područje primjene

Član 47

- (1) Odredbe čl. 37 do 46 ovog zakona ne primjenjuju se na distancione ugovore:
 - 1) zaključene kupovinom na automatima za prodaju;
 - 2) zaključene sa operaterom sredstava za telekomunikaciju upotrebom javnih govornica;
 - 3) o građenju;

- 4) kojima je svrha sticanje prava na nepokretnosti, osim na ugovor o zakupu nepokretnosti;
- 5) zaključene nakon prodaje metodom javnog nadmetanja.

(2) Odredbe čl. 39 do 46 stav 1 ovog zakona ne primjenjuju se na distancione ugovore:

1) o kontinuiranoj dostavi hrane, pića i ostale robe namijenjene svakodnevnoj upotrebi u domaćinstvu ili na radnom mjestu potrošača;

2) o pružanju usluga smještaja, transporta, dostave hrane ili razonode kojima trgovac preuzima obavezu da pruži ugovorenu uslugu tačno određenog datuma ili u okviru tačno određenog perioda, a kod ugovora o pružanju usluga razonode na otvorenom trgovac može ugovorom isključiti primijenu člana 46 stav 2 ovog zakona u slučajevima određenim ugovorom.

Prodaja izvan poslovnih prostorija trgovca

Pojam prodaje izvan poslovnih prostorija trgovca

Član 48

Prodajom izvan poslovnih prostorija, u smislu ovog zakona, smatra se prodaja proizvoda:

- 1) na javnom mjestu;
- 2) u mjestu stanovanja ili radnom mjestu potrošača ili drugog potrošača prilikom posjete trgovca bez zahtjeva potrošača;
- 3) u mjestu stanovanja ili radnom mjestu potrošača prilikom posjete trgovca na izričit zahtjev potrošača, ali je ugovor zaključen za proizvod za koji potrošač nije znao ili nije mogao znati da se nalaze u ponudi trgovca u okviru njegove djelatnosti.

Legitimisanje trgovca

Član 49

Trgovac je dužan da prilikom zaključivanja ugovora iz člana 48 ovog zakona potrošaču pokaže ovlaštenje za zaključivanje ugovora.

Prethodno obavještenje

Član 50

(1) Trgovac je dužan da, do zaključenja ugovora iz člana 48 ovog zakona, u pisanoj ili elektronskoj formi potrošaču dostavi podatke o sebi, proizvodu koji je predmet ugovora i njegovoj cijeni, pravu iz člana 51 ovog zakona i drugim bitnim elementima ugovora.

(2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana mora sadržati i datum dostave potrošaču.

Pravo potrošača na jednostrani raskid ugovora

Član 51

(1) Potrošač ima pravo da pisanim obavještenjem jednostrano raskine ugovor iz člana 48 ovog zakona, u roku od sedam radnih dana od dana zaključenja ugovora.

(2) Potrošač ima pravo da jednostrano raskine ugovor, u roku od tri mjeseca od dana zaključenja ugovora, ukoliko trgovac nije ispunio obavezu iz člana 50 ovog zakona.

(3) Ukoliko trgovac ispuni obavezu iz člana 50 ovog zakona u roku od tri mjeseca od dana zaključenja ugovora, rok iz stava 1 ovog člana teče od dana izvršenja obaveze.

(4) Potrošač ima pravo na jednostrani raskid ugovora bez navođenja razloga raskida i obaveze nadoknade štete (troškove, kamate, kaznu i sl.) trgovcu.

(5) Ugovor se smatra raskinutim danom prijema obavještenja o raskidu ugovora od strane trgovca.

Isključenje prava na jednostrani raskid ugovora

Član 52

Potrošač nema pravo na raskid ugovora u smislu člana 51 ovog zakona, ako se radi o ugovorima iz člana 42 ovog zakona, ukoliko stranke nijesu drukčije ugovorile.

Posljedice jednostranog raskida i izvršenje ugovora

Član 53

Odredbe čl. 44, 45 i 46 ovog zakona shodno se primjenjuju i na ugovor zaključen izvan poslovnih prostorija trgovca.

Područje primjene

Član 54

Odredbe čl. 48 do 53 ovog zakona ne primijenjuju se na ugovore zaključene izvan poslovnih prostorija trgovca:

- 1) čija vrijednost ne prelazi 60 EUR-a;
- 2) o građenju, prodaji ili zakupu nepokretnosti ili drugim pravima na nepokretnosti, osim na ugovore o prodaji robe i njenoj ugradnji u nepokretnost i na ugovore o građenju koji se odnosi na adaptaciju, odnosno popravku nepokretnosti;
- 3) o periodičnoj isporuci na adresu potrošača prehrambenih proizvoda, pića ili druge robe namijenjene tekućoj upotrebi u domaćinstvu;
- 4) na osnovu kataloga trgovca koji je potrošač imao prilike da pročita bez prisustva trgovca ili njegovog ovlaštenog zastupnika, a koji predviđaju kontinuitet poslovnog odnosa između trgovca i potrošača i, ako je i u katalogu i u ugovoru, potrošač bio jasno obavješten o pravu na raskid ugovora iz člana 50 ovog zakona;
- 5) o osiguranju;
- 6) o prodaji hartija od vrijednosti.

Ugovor o pravu na vremenski ograničenu upotrebu nepokretnosti (Timesharing)

Pojam ugovora o vremenski ograničenom korišćenju nepokretnosti (Timesharing)

Član 55

(1) Ugovorom o vremenski ograničenom korišćenju nepokretnosti, u smislu ovog zakona, smatra se ugovor ili više ugovora zaključenih na period od najmanje tri godine kojim trgovac posredno ili neposredno uz naknadu potrošaču ustupa pravo na korišćenje jedne ili više nepokretnosti u određenom ili odredivom periodu godine dužem od sedam dana.

(2) Nepokretnošću iz stava 1 ovog člana smatra se građevinski objekat, odnosno dio građevinskog objekta namijenjen trajnom ili privremenom boravku.

Forma ugovora

Član 56

(1) Ugovor iz člana 55 ovog zakona mora biti sačinjen u pisanoj formi, na jeziku koji je u službenoj upotrebi u Republici i na službenom jeziku ili jednom od službenih jezika države u kojoj potrošač ima prebivalište, odnosno prema izboru potrošača i mora biti ovjeren od strane nadležnog organa.

(2) Ugovor na službenom jeziku države potrošača mora biti ovjeren od stalnog sudskog tumača za taj jezik.

Prethodno obavještenje

Član 57

(1) Trgovac je dužan da svakom zainteresovanom potrošaču dostavi pisano obavještenje (u daljem tekstu: ponuda) koje, pored opisa nepokretnosti, sadrži i podatke iz člana 58 stav 1, tač. 1, 2, 4, 5, 6, i 7 i stava 2 ovog zakona, kao i uputstvo o načinu dobijanja bližih informacija.

(2) Ponuda iz stava (1) ovog člana čini sastavni dio ugovora.

(3) Uslovi iz ponude mogu se mijenjati zbog nastupanja okolnosti na koje trgovac nije mogao uticati, osim ako stranke izričito ugovore drukčije.

(4) Trgovac je dužan da, prije zaključenja ugovora, obavijesti potrošača o eventualnoj promjeni uslova iz ponude, a u ugovor se mora izričito navesti koji su uslovi iz ponude mijenjani.

(5) Ponuda iz stava 1 i obavještenje iz stava 4 ovog člana moraju biti sačinjeni u skladu sa članom 56 stav 2 ovog zakona.

(6) Reklama koja se odnosi na ugovor iz člana 55 ovog zakona mora sadržati adresu na koju se ponuda može dobiti.

Sadržaj ugovora

Član 58

(1) Ugovor iz člana 55 ovog zakona naročito sadrži:

- 1) ime i prebivalište, odnosno naziv i sjedište ugovornih strana;
 - 2) pravo na osnovu koga je trgovac ovlašćen da zaključi ugovor;
 - 3) detaljan opis nepokretnosti i njene lokacije;
 - 4) komunalnu opremljenost (plinski, električni, vodovodni i telekomunikacioni priključak) i usluge (održavanje, odvoz smeća i sl.) koji su ili će biti na raspolaganju potrošaču i uslove njihovog korišćenja;
 - 5) zajedničke prostorije (bazen, sauna i sl.) kojima potrošač ima ili će imati pristup i uslove njihovog korišćenja;
 - 6) pravila upravljanja i održavanja nepokretnosti;
 - 7) tačan vremenski period na koji se ugovor zaključuje i tačan datum i vrijeme korišćenja nepokretnosti;
 - 8) ugovorenu cijenu korišćenja nepokretnosti, orijentacioni iznos troškova upotrebe zajedničkih prostorija i komunalne opremljenosti i usluga, usluga upravljanja i održavanja nepokretnosti;
 - 9) izjavu trgovca da upotreba nepokretnosti, pored navedenih u ugovoru, nije povezana sa nekim drugim troškovima i obavezama;
 - 10) prava potrošača;
 - 11) odredbu o mogućnosti učešća potrošača u zamjeni, odnosno prenosu prava na vremenski ograničeno korišćenje nepokretnosti, kao i o troškovima, ukoliko zamjenu ili prenošenje prava vrši trgovac, odnosno lice koje trgovac ugovorom ovlasti;
 - 12) obavještenje o pravu potrošača na jednostrani raskid ugovora iz člana 59 ovog zakona, načinu raskida i roku za raskid, osobi kojoj treba uputiti pisano obavještenje o raskidu, kao i prirodi i iznosu troškova koje će potrošač, u slučaju raskida ugovora, biti obavezan da plati;
 - 13) način raskida ugovora o kreditu zaključenim povodom ugovora o vremenski ograničenom korišćenju nepokretnosti;
 - 14) datum i mjesto potpisivanja ugovora ugovornih strana.
- (2) Ako u vrijeme zaključenja ugovora građevinski objekt koji je predmet prava na vremenski ograničeno korišćenje nepokretnosti nije izgrađen, odnosno dovršen, pored elemenata iz stava 1 ovog člana ugovor mora da sadrži i sljedeće:
- 1) stepen izgrađenosti građevinskog objekta;
 - 2) stepen izgrađenosti električne, plinovodne, vodovodne i telekomunikacione infrastrukture;
 - 3) očekivani rok završetka objekta;
 - 4) broj građevinske dozvole i naziv i adresu organa koji je izdao;
 - 5) garanciju da će objekt biti izgrađen u očekivanom roku i garanciju da će trgovac, u slučaju da objekt ne bude izgrađen u ugovorenom roku, potrošaču vratiti plaćena sredstva, kao i uslove za povraćaj tih sredstava.

Pravo potrošača na jednostrani raskid ugovora

Član 59

(1) Potrošač ima pravo da pisanim obavještenjem, bez navođenja razloga, jednostrano raskine ugovor o vremenski ograničenom korišćenju nepokretnosti, u roku od 10 radnih dana od dana zaključenja ugovora.

(2) Potrošač ima pravo da jednostrano raskine ugovor u roku od tri mjeseca od dana zaključenja ugovora kada ugovor ne sadrži elemente propisane članom 58 stav 1 tač. 1, 2, 4, 8, 9, 12, 13 i 14 i stav 2 tač. 1 i 3 ovog zakona.

(3) Ako potrošač, u roku od tri mjeseca od dana zaključenja ugovora, nije u pisanoj formi dobio elemente ugovora koji su u trenutku potpisivanja ugovora nedostajali, a nije obavijestio trgovca o raskidu ugovora, potrošač ima pravo na jednostrani raskid ugovora u roku od 10 radnih dana od dana isteka tromjesečnog roka.

(4) Ugovor o vremenski ograničenom korišćenju nepokretnosti je raskinut u trenutku kada trgovac primi obavještenje o raskidu ugovora, ako je obavještenje o raskidu ugovora poslato u rokovima iz st. 1, 2 i 3 ovog člana.

Posljedice jednostranog raskida ugovora

Član 60

(1) Potrošač je dužan, u slučaju raskida ugovora nadoknaditi trgovcu samo troškove ovjere ugovora, ukoliko je ugovorom predviđeno.

(2) Potrošač, u slučaju raskida ugovora, nije dužan trgovcu nadoknaditi eventualnu štetu (troškove, kamatu, kaznu i sl.).

Uticaj jednostranog raskida na ugovor o kreditu

Član 61

(1) Ukoliko je, zbog djelimičnog ili potpunog plaćanja cijene iz ugovora o vremenski ograničenom korišćenju nepokretnosti, potrošaču odobren kredit od strane trgovca ili trećeg lica na osnovu sporazuma tog lica i trgovca, raskidom ugovora raskida se i ugovor o kreditu.

(2) Kreditor je dužan da potrošaču vrati plaćena sredstva po osnovu ugovora o kreditu koji je raskinut u skladu sa stavom 1 ovog člana, u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja o raskidu tog ugovora.

(3) Potrošač nije dužan da, u slučaju raskida ugovora iz stava 1 ovog člana, plati kreditoru eventualnu štetu (troškove, kamatu, kaznu i sl.).

Nepoštene odredbe u potrošačkim ugovorima Zabrana zahtjeva prethodnog plaćanja

Član 62

Potrošač nije dužan platiti ugovorenu cijenu prije isteka rokova za jednostavni raskid ugovora.

Pojam nepoštene odredbe u potrošačkom ugovoru

Član 63

(1) Nepoštena odredba u potrošačkom ugovoru je odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo i koja, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, narušava ravnotežu prava i obaveza na štetu potrošača.

(2) Pojedina ugovorna odredba smatra se da nije pojedinačno pregovarana, ako je unaprijed formulisana od strane trgovca, a potrošač nije imao uticaja na njen sadržaj, a naročito ako se radi o odredbi unaprijed sačinjenog formularnog (tipskog) ugovora (u daljem tekstu: unaprijed formulisana odredba).

(3) Ukoliko trgovac tvrdi da se o unaprijed formulisanoj odredbi ugovora pregovaralo sa potrošačem, teret dokazivanja te činjenice pada na trgovca.

Nepoštene ugovorne odredbe

Član 64

(1) Nepoštenim ugovornim odredbama naročito se smatraju odredbe kojima se:

1) isključuje ili ograničava odgovornost trgovca za slučaj smrti ili povrede potrošača izazvanih činjenjima ili nečinjenjima trgovca;

2) isključuju ili ograničavaju prava potrošača za slučaj potpunog ili djelimičnog neizvršenja ugovornih obaveza od strane trgovca;

3) ugovara fakultativno pravo trgovca u pogledu izvršenja ugovorene usluge, a potrošač obavezuje na izvršenje ugovorene obaveze;

4) utvrđuje pravo trgovca da zadrži sredstva plaćena od strane potrošača koji je odustao od zaključenja ili izvršenja ugovora, pri čemu isto pravo nije utvrđeno za potrošača ukoliko trgovac odustane od zaključenja ili izvršenja ugovora;

5) obavezuje potrošača da plati nesrazmjerno visoku kaznu u odnosu na stvarnu štetu u slučaju neizvršenja ugovorene obaveze;

6) utvrđuje diskreciono pravo trgovca na jednostrani raskid ugovora bez utvrđivanja istog prava za potrošača;

7) utvrđuje pravo trgovca da zadrži sredstva plaćena za usluge koje nije izvršio, a ugovor je raskinut na njegovu inicijativu;

8) utvrđuje pravo trgovca na raskid ugovora zaključenog na neodređeno vrijeme bez blagovremenog obavještenja potrošača, osim u izuzetno opravdanim okolnostima;

9) utvrđuje pravo trgovca na automatsko produženje ugovora zaključenog na neodređeno vrijeme, ako potrošač ne izjavi da raskida ugovor, a ugovoreni rok za izjavu o raskidu je nerazumno kratak;

10) obavezuje potrošača na prihvatanje obaveza sa kojima nije imao priliku da bude upoznat prije zaključenja ugovora;

11) utvrđuje pravo trgovca da jednostrano izmijeni ugovorne odredbe bez opravdanog, ugovorom predviđenog razloga;

12) utvrđuje pravo trgovca da bez opravdanog razloga jednostrano izmijeni osobine proizvoda koji je predmet ugovora;

13) utvrđuje pravo trgovca da visinu cijene proizvoda odredi u momentu isporuke ili poveća cijenu proizvoda bez utvrđivanja prava potrošača na raskid ugovora ukoliko je konačna cijena veća od prvobitno ugovorene;

14) utvrđuje pravo trgovca da ocjenjuje da li isporučeni proizvod odgovara ugovorenom kvalitetu;

15) utvrđuje isključivo pravo trgovca da tumači ugovorne odredbe;

16) obavezuje potrošača na izvršenje svih ugovornih obaveza, bez obzira na to da li je trgovac ispunio svoje ugovorne obaveze;

17) isključuje ili ograničava odgovornost trgovca za obaveze koje su za njega preuzeli njegovi zastupnici, da poštuje ugovorne obaveze koje su u njegovo ime preuzeli njegovi agenti ili uslovljava poštovanje tih obaveza ispunjenjem određenih formalnosti od strane potrošača;

18) utvrđuje pravo trgovca da bez prethodnog pristanka potrošača vrši prenos ugovornih prava i obaveza na treće lice, čime se potrošač dovodi u nepovoljniji položaj;

19) isključuje ili ograničava pravo potrošača na srazmjerno sniženje ukupnog troška kredita u slučaju vraćanja kredita prije ugovorenog roka;

20) potrošač odriče prava utvrđenih ovim zakonom;

21) isključuje ili ograničava pravo potrošača na zaštitu prava pred sudom.

(2) Odredba stava 1 tačka 13 ovog člana ne odnosi se na cijene proizvoda koje se utvrđuju na osnovu propisanog metoda, ukoliko je taj metod izričito opisan.

Tumačenje formularnih ugovora

Član 65

(1) Formularni (tipski) ugovori, odnosno određene ugovorne odredbe koje nijesu pojedinačno pregovarane, a koje se nude potrošaču u pisanoj formi, moraju biti jasne, odnosno razumljive za potrošača, i na jeziku koji je u službenoj upotrebi u Republici.

(2) Ugovor, odnosno ugovorne odredbe koje nijesu u skladu sa stavom 1 ovog člana tumačiće se u smislu koji je povoljniji za potrošača.

Posljedice nepoštenih odredbi u potrošačkom ugovoru

Član 66

(1) Nepoštene odredbe u potrošačkim ugovorima su ništave.

(2) Ništavost pojedine odredbe ugovora ne povlači ništavost i samog ugovora ukoliko može opstati bez ništave odredbe.

Zabranjena ponašanja trgovca

Član 67

(1) Zabranjenim ponašanjem trgovca naročito se smatra:

1) saopštavanje netačnih, nepotpunih, nejasnih i dvosmislenih informacija o proizvodu ili uslovima prodaje kojima se potrošač dovodi u zabludu prilikom kupovine proizvoda;

2) uslovljavanjem prodaje proizvoda prodajom drugih proizvoda;

3) izjavljivanje da je proizvod moguće nabaviti samo u kratkom vremenskom periodu u namjeri da se izazove ishitrena odluka potrošača;

4) uvjeravanje potrošača da je nedozvoljeni promet proizvoda zakonit;

5) uvjeravanje potrošača da je sigurnost njega lično i njegove porodice ugrožena ukoliko ne kupi ponuđeni proizvod;

6) osnivanje, djelovanje ili promovisanje piramidalne promotivne mreže u okviru koje potrošač plaća za mogućnost zarade koja prvenstveno zavisi od uvođenja drugih potrošača u mrežu, a ne od same prodaje ili konzumacije proizvoda;

7) upotrebljavanje izraza likvidaciona rasprodaja odnosno totalna rasprodaja ili slične oznake kada trgovac ne prestaje sa poslovanjem.

(2) Zabranjena je prodaja proizvoda korišćenjem prinude, prijetnje i uznemiravanja potrošača (agresivno ponašanje), kojima se povrjeđuje sloboda izbora potrošača.

- (3) Zabranjenim agresivnim ponašanjem trgovca iz stava 2 ovog člana naročito se smatra:
- 1) zabrana potrošaču da napusti ili stvaranje utiska kod potrošača da ne može napustiti poslovne prostorije dok ne izvrši potpisivanje ugovora ili plaćanje cijene;
 - 2) učestale posjete domaćinstvu i pored protivljenja potrošača;
 - 3) nuđenje proizvoda potrošaču putem telefonskih poziva, fakseva, e-mailova ili na drugi sličan način bez saglasnosti potrošača;
 - 4) zahtijevanje od potrošača da obezbijedi isprave koje nijesu od značaja za realizaciju zahtjeva na osnovu polise osiguranja u cilju prinude potrošača na odustanak od ostvarivanja ugovornog prava;
 - 5) zahtijevanje plaćanja proizvoda isporučenih bez pristanka potrošača.

IV INFORMISANJE I OBRAZOVANJE POTROŠAČA

Informisanje potrošača

Uslovi prodaje

Član 68

Trgovac je dužan na mjestu prodaje, odnosno ponude jasno i na vidnom mjestu istaći uslove prodaje, uključujući i posebne uslove prodaje koje odobrava za:

- 1) pojedine grupe potrošača (imaoci potrošačke kartice, penzioneri, studenti i sl.);
- 2) pojedine proizvode (popust, otplata na rate i sl.).

Deklaracija

Član 69

(1) Roba u prometu mora imati deklaraciju u skladu sa tehničkim, odnosno drugim propisom i mora biti u skladu sa navodima iz deklaracije.

(2) Ukoliko tehničkim, odnosno drugim propisom nije utvrđeno, deklaracija mora da sadrži:

- 1) naziv, odnosno trgovačko ime pod kojim se roba prodaje;
- 2) naziv i sjedište proizvođača;
- 3) naziv i sjedište uvoznika i naziv zemlje porijekla, ako se radi o robi iz uvoza;
- 4) podatke o količini, sastavu, kvalitetu, tipu i modelu robe, datumu proizvodnje i roku upotrebe, načinu upotrebe, održavanja i čuvanja robe i upozorenje o mogućim rizicima vezanim za pravilnu i nepravilnu upotrebu robe, zavisno od prirode robe.

(3) Zabranjeno je uklanjanje ili mijenjanje podataka iz deklaracije.

Način isticanja deklaracije

Član 70

(1) Deklaracija se ističe na robi, a kod robe male veličine ili neprikladne za isticanje deklaracije na svakom pojedinačnom primjerku, deklaracija se ističe na zbirnom pakovanju, odnosno na mjestu ponude.

(2) Kod prodaje robe u rasutom stanju deklaracija se ističe na pakovanju, odnosno na mjestu ponude.

Rok upotrebe

Član 71

Ukoliko je roba upotrebljiva u određenom roku, taj rok mora biti na robi čitko i jasno označen.

Pokazivanje proizvoda

Član 72

Trgovac je dužan da na zahtjev potrošača pokaže robu ili način njene upotrebe ukoliko to priroda robe dozvoljava.

Označavanje robe sa nedostatkom

Član 73

(1) Roba koja je upotrebljavana, popravljena ili sa nedostatkom, odnosno roba čija su upotrebna svojstva na drugi način ograničena mora biti fizički odvojena od robe bez nedostatka, a na mjestu ponude vidno i jasno istaknuta oznaka da je ponuđena roba sa nedostatkom.

(2) Ukoliko se roba sa nedostatkom prodaje u prostoru isključivo namijenjenom za prodaju robe sa nedostatkom oznaka iz stava 1 ovog člana ističe se na prodajnom prostoru.

(3) Trgovac je dužan da potrošača informiše o prirodi nedostatka, odnosno ograničenju upotrebnih svojstava robe.

(4) Teret dokazivanja da je sve potrebne informacije iz stava 3 ovog člana dao potrošaču pada na trgovcu.

Dostupnost rezervnih djelova i servisa

Član 74

Trgovac je dužan da prilikom ponude i prodaje tehničke i druge robe u skladu sa posebnim propisom obavijesti potrošača u pisanoj formi o dostupnosti:

1) rezervnih djelova, priključnih aparata i sl. za vrijeme i poslije prestanka proizvodnje ili uvoza robe;

2) tehničkog servisa, odnosno održavanja i popravke za vrijeme i poslije prestanka proizvodnje ili uvoza robe.

Sniženje cijene proizvoda

Član 75

(1) Snižanjem cijene smatra se prodaja proizvoda po cijeni nižoj od prethodno utvrđene, a može se označiti kao rasprodaja, akcija, sezonsko sniženje ili drugim sličnim nazivom.

(2) Rasprodaja je sniženje cijene određene količine određene robe koje traje dok se roba u potpunosti ne proda.

(3) Proizvod koji je bio u prodaji po sniženoj cijeni iz promotivnih razloga (akcija i sl.) može ponovo biti predmet promotivne prodaje tek nakon isteka perioda koji je dvostruko duži od trajanja prethodne promotivne prodaje.

(4) Proizvod koji se nudi po sniženoj cijeni mora biti:

1) označen vidno i jasno na mjestu ponude;

2) sa istaknutom cijenom prije sniženja i sniženom cijenom;

3) označen vremenski period trajanja promotivne prodaje.

(5) Roba koja se nudi po sniženoj cijeni mora biti fizički odvojena od druge robe, a ako toj robi ističe rok upotrebe ili je sa nedostatkom, mora biti označen razlog sniženja.

Označavanje uzorka

Član 76

Roba koja je izložena u prodajnom objektu, a nije namijenjena prodaji mora biti vidno označena oznakom "nije za prodaju", "uzorak", "ekspонат" i sl.

Označavanje prodate robe

Član 77

Prodana roba koja se nalazi u prodajnom objektu mora biti vidno označena oznakom "prodato" i sl.

Rezervisane usluge

Član 78

(1) Mjesto pružanja rezervisane ugostiteljske usluge mora biti vidno označeno oznakom "rezervisano" i sl.

(2) Trgovac je dužan da obavijesti potrošača o rezervaciji i drugih usluga.

Isticanje upozorenja o rizicima

Član 79

(1) Na robi mora biti istaknuto uočljivo i jasno upozorenje o rizicima koji proizilaze iz uobičajene i nepravilne upotrebe ili upotrebe od strane određene grupe potrošača, kao i upozorenje na opasne supstance i smješe.

(2) Upozorenja iz stava 1 ovog člana se za usluge ističe na mjestu ponude.

Upozorenje na proizvode koji nijesu bezbjedni

Član 80

Nadležni organ državne uprave je dužan da, preko sredstava za masovnu komunikaciju, upozori potrošače na rizik od upotrebe proizvoda koji se nalazi na tržištu, a za koji je u propisanom postupku utvrđeno da nije bezbjedan.

Zabrana proizvodnje i prometa proizvoda koji nijesu bezbjedni

Član 81

(1) Ako se utvrdi da proizvod nije bezbjedan, odnosno ne ispunjava uslove iz člana 7 ovog zakona nadležni organ državne uprave zabraniće proizvodnju, odnosno promet tog proizvoda.

(2) Teret dokazivanja da proizvod nije bezbjedan u smislu stava 1 ovog člana je na nadležnom organu koji je preduzeo mjeru iz stava 1 ovog člana.

Izražavanje informacija

Član 82

Isprave i oznake na proizvodima (deklaracije, garantni listovi, uputstva, oznake kvaliteta, upozorenja o rizicima, kao i dr. informacije potrošačima) moraju biti napisane na jeziku koji je u službenoj upotrebi u Republici.

Potrošački servis

Član 83

(1) Trgovac koji pruža javne i finansijske usluge mora obezbijediti potrošački servis za prijem reklamacija i pružanje potrebnih informacija potrošačima u poslovnim prostorijama ili na drugom označenom mjestu.

(2) Trgovac iz stava 1 ovog člana dužan je da u poslovnim prostorijama vidno istakne radno vrijeme potrošačkog servisa koje je utvrđeno u dogovoru sa organizacijama potrošača.

(3) Potrošački servis mora odlučiti u roku od 15 dana od dana prijema reklamacije, o čemu obavještava potrošača u pisanoj formi.

(4) U postupku rješavanja reklamacija, potrošački servis dužan je da sarađuje sa organizacijama potrošača.

Reklama

Reklama koja dovodi u zabludu

Član 84

Zabranjena je reklama koja dovodi u zabludu, odnosno koja obmanjuje ili postoji vjerovatnoća da će obmanuti lica kojima je upućena i do kojih dospijeva i za koje, zbog njenog obmanjujućeg karaktera, postoji vjerovatnoća da će uticati na njihovo ekonomsko ponašanje ili koja iz tih razloga oštećuje ili postoji vjerovatnoća da će oštetiti potrošača i kada se radi o oglasu koji nije objavljen.

Diskriminatorsna reklama

Član 85

Zabranjena je reklama kojom se podstiče diskriminacija na osnovu rase, pola ili nacionalnosti i vrijeđaju dostojanstvo, religijska, politička i druga ubjeđenja potrošača.

Reklama koja propagira nasilje

Član 86

Zabranjena je reklama koja propagira nasilje i podstiče ponašanje štetno za bezbjednost potrošača ili životnu sredinu.

Skrivena reklama

Član 87

Zabranjena je skrivena reklama, odnosno objavljivanje u sadržaju reklamne poruke sadržaja koji nije plaćen u cilju reklamiranja proizvoda.

Reklama namijenjena maloljetnim licima

Član 88

Zabranjena je reklama namijenjena maloljetnim licima i reklama u kojima nastupaju maloljetna lica, ako podstiče ponašanje koje ugrožava njihovo zdravlje, psihički ili moralni razvoj.

Komparativna reklama

Član 89

Komparativna reklama je dopuštena, ako:

- 1) ne dovodi potrošača u zabludu shodno članu 84 ovog zakona;
- 2) upoređuje proizvode iste namjene;
- 3) objektivno upoređuje jednu ili više karakteristika proizvoda, uključujući cijenu;
- 4) ne stvara zabunu na tržištu u pogledu trgovačke marke i drugih prepoznatljivih oznaka proizvoda davaoca reklame u odnosu na njegove konkurente;
- 5) ne narušava ugled ili omalovažava trgovačku marku i druge oznake, proizvode i poslovanje konkurenata;
- 6) upoređuje proizvode istog porijekla kod proizvoda za koje je porijeklo naročito značajno;
- 7) ne koristi nepošteno ugled trgovačke marke i drugih prepoznatljivih oznaka konkurenta, odnosno oznake porijekla konkurentskog proizvoda;
- 8) se ne odnosi na proizvod koji se reklamira kao imitacija ili zamjena proizvoda koji imaju zaštićenu trgovačku marku i druge oznake.

Isticanje sponzora

Član 90

(1) Privredni subjekti čija je osnovna djelatnost proizvodnja ili prodaja duvana i duvanskih prerađevina ne smiju biti istaknuti kao sponzori televizijskih i radio programa.

(2) Televizijski i radio programi sponzorirani od strane privrednih subjekata koji se bave proizvodnjom ili prodajom medicinskih proizvoda i tretmana mogu promovirati ime sponzora, ali ne lijekove i medicinske proizvode čije je reklamiranje zabranjeno zakonom.

Posebna telefonska tarifa

Član 91

Reklama koja upućuje na telefonski broj za koji važi posebna tarifa mora da sadrži iznos te tarife, a ako je reklama u obliku video zapisa iznos tarife mora biti uočljiv tokom cijelog emitovanja zapisa.

Objavljivanje u stručnoj literaturi

Član 92

Objavljivanje obavještenja o kvalitetu i drugim svojstvima proizvoda u stručnim knjigama, časopisima i publikacijama ne smatra se reklamiranjem u smislu ovog zakona.

Evidencija podataka o davaocu reklame

Član 93

(1) Sredstva za masovnu komunikaciju preko kojih se vrši reklamiranje proizvoda dužna su da evidentiraju podatke o davaocu reklame, i to: puno ime, adresu sjedišta ili prebivališta, broj pod kojim je registrovan za obavljanje djelatnosti u Centralnom registru privrednog suda Republike ili broj lične karte i mjesto izdavanja lične karte odgovornog lica i broj poslovnog telefona.

(2) Podaci iz stava 1 ovog člana čuvaju se u roku od jedne godine dana od dana posljednjeg objavljivanja reklame i moraju biti dostupni svim zainteresovanim licima.

Obrazovanje potrošača

Član 94

(1) Potrošači imaju pravo na obrazovanje u cilju sticanja znanja o pravima, obavezama i načinu ostvarivanja prava neophodnih za pravilan i pouzdan izbor i korišćenje proizvoda.

(2) Pravo na obrazovanje potrošača ostvaruje se u obrazovnim ustanovama (predškolskim ustanovama, školama, fakultetima), organizacijama potrošača, organizovanjem posebnih kurseva, seminara i savjetovanja, u skladu sa programom nadležnog organa, kao i putem sredstava javnog informisanja (radio, štampa, televizija i dr.).

V IMOVINSKO PRAVNA ZAŠTITA

1. Pravo na naknadu štete

Naknada štete prouzrokovane na proizvodu koji je dat na popravku

Član 95

(1) U slučaju uništenja, gubitka ili oštećenja proizvoda datog na popravku u garantnom roku potrošač ima pravo, po svom izboru, da traži da mu se isporuči novi proizvod ili da mu se na ime naknade štete isplati novčana vrijednost u visini plaćene cijene tog proizvoda ili popravku oštećenog proizvoda.

(2) U slučaju uništenja, gubitka ili oštećenja proizvoda datog na popravku po isteku garantnog roka, potrošač ima pravo, po svom izboru, da traži naknadu štete u visini stvarne vrijednosti proizvoda na dan predaje proizvoda na popravku ili popravku oštećenog proizvoda.

(3) Pravo iz st. 1 i 2 ovog člana potrošač ostvaruje podnošenjem zahtjeva licu koje je dovelo do uništenja, gubitka ili oštećenja proizvoda, koje je dužno da postupi po zahtjevu u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva.

Naknada štete prouzrokovane upotrebom proizvoda sa nedostatkom

Član 96

(1) Potrošač koji je pretrpio štetu usljed upotrebe proizvoda sa nedostatkom ima pravo na naknadu štete prouzrokovane:

- 1) smrću, povredom ili oštećenjem zdravlja,
- 2) oštećenjem ili uništenjem proizvoda namijenjenim za ličnu upotrebu.

(2) Potrošač ima pravo na naknadu i kada je šteta prouzrokovana istovremeno proizvodom sa nedostatkom i činjenjem ili nečinjenjem trećeg lica.

(3) Ostvarivanje prava potrošača na naknadu štete od upotrebe proizvoda sa nedostatkom ostvaruje se u skladu sa opštim pravilima o odgovornosti na štetu i o odgovornosti proizvođača za proizvod sa nedostatkom.

2. Vansudska zaštita

Arbitražni odbor

Član 97

(1) Za povrede prava potrošača, propisanih ovim zakonom vansudska zaštita ostvaruje se preko arbitražnog odbora za vansudsko rješavanje sporova potrošača (u daljem tekstu: Odbor).

(2) Arbitražni odbor osniva se pri Privrednoj komori Crne Gore (u daljem tekstu: Komora), radi sporazumnog rješavanja sporova između trgovca i potrošača (potrošačka parnica), kao nezavistan organ koji je u svom odlučivanju samostalan.

Postupak

Član 98

(1) Postupak pred Odborom (u daljem tekstu: postupak) može se pokrenuti pod uslovom da se spor prethodno pokušao riješiti sa trgovcem.

(2) Potrošač, odnosno organizacija potrošača pokreće postupak tužbom.

Uz tužbu se prilaže dokaz o plaćenju taksi u iznosu od 20 eura.

(3) Lokalna samouprava može dobrovoljno i na osnovu sporazuma sa Komorom da učestvuje u radu Odbora.

Uslovi za rad Odbora

Član 99

Komora vrši stručne i administrativne poslove za potrebe Odbora i obezbjeđuje prostorije i druge tehničke uslove za rad Odbora.

Sastav Odbora

Član 100

(1) Odbor ima 20 članova, od kojih se bira predsjednik i zamjenik predsjednika (u daljem tekstu: članovi Odbora).

(2) Članove Odbora bira Komora i organizacije potrošača, i to u jednakom odnosu.

(3) Spisak članova Odbora, nakon izbora, Komora objavljuje u "Službenom listu Republike Crne Gore" i na internet stranici Komore.

(4) Predsjednika Odbora iz reda članova na njihov predlog određuje ministar nadležan za poslove unutrašnje trgovine. Zamjenika predsjednika određuje predsjednik iz reda članova Odbora.

(5) Predsjednik Odbora, a u njegovoj odsutnosti zamjenik predsjednika, predstavlja Odbor i organizuje rad Odbora.

(6) Članovi Odbora biraju se na period od tri godine uz mogućnost da budu ponovo birani samo jednom.

Uslovi za članstvo u Odboru

Član 101

Za člana Odbora može biti izabrano lice koje ima visoku školsku spremu kao i najmanje dvije godine radnog iskustva u struci, pod uslovom da je poslovno sposobno i da nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za poslove arbitraže.

Nezavisnost i nepristrasnost članova Odbora

Član 102

(1) Članovi Odbora su dužni da sprovedu postupak nezavisno i nepristrasno i ne smiju nastupati kao predstavnici strana u sporu, niti od njih primati ili tražiti uputstva.

(2) Članovi Odbora su dužni da čuvaju kao tajnu informacije koje saznaju u postupku.

(3) Prilikom izbora, članovi Odbora su dužni da potpišu izjavu o prihvatanju uslova iz st. 1 i 2 ovog člana.

Prestanak članstva u Odboru

Član 103

(1) Članstvo u Odboru prestaje:

1) istekom mandata;

2) ako se utvrdi da ne ispunjava uslove iz člana 101 ovog zakona;

3) ako član to sam zatraži;

4) ako se na način propisan zakonom utvrdi da je kod člana Odbora došlo do gubitka radne sposobnosti;

5) ako se u postupku potrošačke parnice ne pridržava pravila postupka propisanih ovim zakonom;

6) smrću.

(2) U slučaju prestanka članstva u Odboru, novi član se bira u roku od 30 dana od dana prestanka članstva.

Vijeće

Član 104

(1) Odbor rješava sporove u vijeću sastavljenom od tri člana (u daljem tekstu: Vijeće), koje određuje predsjednik Odbora.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, stranke se mogu sporazumjeti da spor rješava jedan član Odbora koji ima ulogu Vijeća.

(3) Članovi Vijeća imaju pravo na naknadu.

(4) Naknada iz stava 3 ovog člana obezbjeđuje se iz budžeta Republike i sredstava iz člana 105 ovog zakona.

(5) Visinu naknade utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove unutrašnje trgovine (u daljem tekstu: Ministarstvo) prema kriterijumima koje utvrđuje Vlada Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Troškovi postupka

Član 105

(1) Troškovi postupka su izdaci učinjeni u toku ili povodom postupka koje prethodno snose stranke.

(2) Ukoliko trgovac izgubi potrošačku parnicu dužan je podnosiocu tužbe naknaditi troškove postupka i naknadu za rad Vijeća.

Razlozi isključenja članstva u Vijeću

Član 106

(1) Član Odbora koji ima lične ili druge interese u potrošačkoj parnici ili je povezan sa bilo kojom od stranaka u sporu ne može biti član Vijeća za rješavanje predmetnog spora.

(2) Član Odbora koji iz bilo kojeg razloga ne može biti nepristrasan dužan je o tome odmah obavijestiti stranke u sporu.

(3) Izuzetno od stava 1 ovog člana, član Odbora može biti izabran u Vijeće, ako je obavijestio stranke u sporu shodno stavu 2 ovog člana ili ako su stranke u saznanju o tome, a nijedna nije istakla prigovor na njegov izbor.

Odluka Vijeća

Član 107

(1) Odluka Vijeća je obavezujuća ako je trgovac, nakon početka postupka, odnosno podnošenja tužbe ili nakon objavljivanja odluke, izjavio da prihvata odluku kao obavezujuću.

(2) Odluka iz stava 1 ovog člana je izvršna.

(3) Odluka Vijeća je preporuka, ako je trgovac izjavio nakon početka postupka da ne prihvata odluku Vijeća kao obavezujuću.

(4) Odluka Vijeća iz st. 1 i 2 ovog člana dostavlja se strankama u pisanoj formi.

(5) Odluku Odbora donijetu na teret trgovca Odbor je dužan objaviti u "Službenom listu Republike Crne Gore" i na internet stranici Komore, bez navođenja imena i adrese podnosioca tužbe.

Prava stranaka u sporu

Član 108

(1) Odluka Vijeća ne utiče na pravo potrošača da svoja prava ostvaruje u sudskom postupku.

(2) Protiv odluke Vijeća može se pokrenuti postupak pred nadležnim sudom u roku od 15 dana od prijema odluke.

(3) Postupak iz stava 2 ovog člana može se pokrenuti protiv odluke Vijeća u sporu koji u smislu ovog zakona ne može biti predmet vansudske zaštite, kao i ukoliko izbor Vijeća i postupak rješavanja spora nije sproveden u skladu sa ovim zakonom.

Izvršenje odluka

Član 109

(1) Odbor će pratiti izvršenje obavezujućih odluka Vijeća.

(2) Ako trgovac ne izvrši obavezujuću odluku Vijeća u predviđenom roku, potrošač ili organizacija potrošača koji su pokrenuli postupak mogu pokrenuti postupak za izvršenje kod nadležnog suda.

Izveštaj o radu Odbora

Član 110

(1) Odbor je dužan godišnji izvještaj o radu dostavljati Ministarstvu, najkasnije do 31. marta za prethodnu godinu.

(2) Izvještaj iz stava 1 ovog člana objavljuje se na internet stranici Ministarstva.

Utvrđivanje bližih kriterijuma

Član 111

Bliže kriterijume o načinu izbora članova Odbora, načinu pokretanja postupka i postupak pred Vijećem propisuje Ministarstvo.

3. Sudska zaštita

Zahtjev sudu za naknadu štete

Član 112

(1) Potrošač čije je pravo ili interes povrijeđen može da podnese zahtjev za naknadu štete pred nadležnim sudom, u skladu sa opštim propisima.

(2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana može da podnese i organizacija potrošača.

Zabrana proizvodnje i prometa proizvoda koji nije bezbjedan

Član 113

(1) Potrošač, organizacije potrošača i druga zainteresovana lica mogu podnijeti tužbu nadležnom sudu i zahtijevati zabranu proizvodnje i prometa proizvoda koji nije bezbjedan: proizvođaču, distributeru i trgovcu.

(2) Sud može, do donošenja odluke u postupku iz stava 1 ovog člana, odrediti privremenu mjeru zabrane proizvodnje i prometa proizvoda za koje tužilac učini vjerovatnim da nijesu bezbjedni.

(3) Pravosnažna sudska odluka donesena u postupku pokrenutom u skladu sa stavom 1 ovog člana kojom se izriče zabrana proizvodnje i prometa proizvoda koji nije bezbjedan objavljuje se u "Službenom listu Republike Crne Gore" i najmanje u jednim dnevnim novinama koje se distribuiraju na cijeloj teritoriji Republike.

(4) Sudska odluka iz stava 3 ovog člana obavezuje sve učesnike u prometu danom objavljivanju u "Službenom listu Republike Crne Gore".

Zabrana nepoštenih ugovornih odredbi

Član 114

(1) Potrošač, organizacija potrošača ili druga zainteresovana lica mogu podnijeti tužbu nadležnom sudu protiv pojedinog trgovca, više trgovaca koji posluju u istom privrednom sektoru ili udruženja trgovaca radi poništenja odredbi ugovora iz čl. 63 i 64 ovog zakona.

(2) Sud može, do donošenja odluke u postupku iz stava 1 ovog člana, zabraniti korišćenje ugovornih odredbi za koje se učini vjerovatnim da su nepoštene u smislu ovog zakona.

(3) Unaprijed formulisana odredba potrošačkog ugovora može se osporavati pred sudom u pogledu pravnog dejstva u predmetnom slučaju kao i u pogledu sličnih odredbi budućih ugovora.

(4) Ako sud utvrdi da je i neka druga unaprijed formulisana odredba ugovora koji je predmet spora nepoštena, poništiće je po službenoj dužnosti.

(5) Pravosnažna sudska odluka donesena u postupku pokrenutom u skladu sa st. 1 i 3 ovog člana dostavlja se organizaciji potrošača u cilju informisanja potrošača.

Zabrana reklame

Član 115

(1) Potrošač, organizacija potrošača ili druga zainteresovana lica imaju pravo da tužbom pred nadležnim sudom pokrenu postupak za zabranu reklame koja nije dozvoljena u skladu sa čl. 84 do 89 ovog zakona, odnosno postupak za zabranu objavljivanja iste, ako reklama još nije objavljena.

(2) Sud može, do donošenja odluke u postupku iz stava 1 ovog člana, odrediti privremenu mjeru zabrane reklame za koju se učini vjerovatnom da ima elemente zabranjene reklame u smislu ovog zakona.

(3) Teret dokazivanja istinitosti tvrdnji koje sadrži reklama snosi davalac reklame protiv koga je postupak u skladu sa stavom 1 ovog člana pokrenut.

(4) Odlukom suda može se naložiti ispunjenje određenih uslova kao što su isključenje spornog sadržaja iz reklame, vršenje određenih korekcija na reklamama i sl.

(5) Pravosnažna sudska odluka donesena u postupku pokrenutom u skladu sa st. 1 i 4 ovog člana kojom se izriče zabrana reklame ili nalaže ispunjenje određenih uslova objavljuje se u "Službenom listu Republike Crne Gore" i najmanje u jednom dnevnom štampanom mediju koji se distribuira na cijeloj teritoriji Republike.

(6) Sudska odluka iz stava 5 ovog člana obavezuje sve učesnike u prometu i lica koja raspoložu sredstvima masovne komunikacije u roku od osam dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".

VI INSTITUCIONALNA ZAŠTITA POTROŠAČA

Nacionalni program zaštite potrošača

Član 116

(1) Nacionalni program zaštite potrošača (u daljem tekstu: Nacionalni program) utvrđuje ciljeve politike zaštite potrošača, način i dinamiku ostvarivanja tih ciljeva, subjekte ovlaštene za realizaciju programa, potrebna finansijska sredstva i druge elemente od značaja za ostvarivanje zaštite potrošača.

(2) Nacionalni program donosi Vlada za period od dvije godine.

Godišnji izvještaj

Član 117

Godišnji izvještaj o realizaciji Nacionalnog programa Vladi dostavlja Ministarstvo, najkasnije do 31. marta tekuće godine.

Nadležnost ministarstva

Član 118

Ministarstvo u oblasti zaštite potrošača je nadležno da:

- 1) predlaže Nacionalni program;
- 2) dostavlja Vladi godišnji izvještaj o realizaciji Nacionalnog programa;
- 3) stara se o realizaciji Nacionalnog programa;
- 4) proučava i daje predloge koji se odnose na politiku zaštite potrošača;
- 5) proučava i daje predloge u pogledu pitanja koja se odnose na potrošače;
- 6) saraduje sa organizacijama potrošača;
- 7) vrši druge poslove u skladu sa zakonom.

Realizacija određenih projekata

Član 119

(1) Pojedine poslove utvrđene Nacionalnim programom za zaštitu potrošača može vršiti organizacija potrošača ili drugo lice, na osnovu javnog oglasa.

(2) Javni oglas za vršenje poslova iz stava 1 ovog člana raspisuje Ministarstvo.

(3) Kriterijume za vršenje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana utvrđuje Vlada.

Organizovanje potrošača **Oblici udruživanja potrošača**

Član 120

(1) Potrošači radi zaštite svojih prava i interesa mogu osnivati organizacije potrošača, u skladu sa zakonom.

(2) Ministarstvo vodi evidenciju organizacija potrošača osnovanih u Crnoj Gori i podatke objavljuje na internet stranici u cilju informisanja potrošača.

(3) Danom upisa u evidenciju iz stava 2 ovog člana, smatra se da je organizacija potrošača ispunila uslove propisane ovim zakonom.

(4) Sadržinu evidencije iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Organizacija potrošača

Član 121

(1) Organizacija potrošača može:

- 1) pružati pomoć u ostvarivanju ekonomskih interesa i prava potrošača sprovođenjem istraživačkog rada i procjenjivanjem stepena ostvarivanja prava potrošača;
- 2) učestvovati u postupku javne rasprave u fazi pripreme zakona i drugih propisa kojima se uređuju prava potrošača;
- 3) učestvovati u izradi Nacionalnog programa i drugih mjera za zaštitu prava potrošača;
- 4) organizovati edukaciju o zaštiti potrošača i informisati javnost o stečenim iskustvima;
- 5) organizovati kancelarije i razvoj informacione mreže radi pružanja pomoći i savjeta potrošačima;

6) informisati potrošače o postupcima zaštite prava pred nadležnim organima, a posebno o vansudskom rješavanju sporova;

7) saradivati sa međunarodnim institucijama i organizacijama koje se bave zaštitom potrošača;

8) da daje mišljenja u postupku donošenja standarda;

9) izvještavati nadležne inspekcijske organe i pružati dokaze o proizvodima na tržištu koji ne odgovaraju uslovima propisanim zakonom, važećim standardima, tehničkim i drugim propisima;

10) vršiti druge poslove utvrđene ovim zakonom.

(2) Republika i lokalna samouprava će pomagati aktivnosti organizacija potrošača i njihovih saveza u skladu sa Nacionalnim programom.

Nezavisnost

Član 122

(1) Organizacije potrošača u ostvarivanju zaštite prava i interesa potrošača su nezavisne od državnih organa, organa lokalne samouprave i učesnika na tržištu.

(2) Organizacije potrošača ne mogu koristiti nepovratna finansijska sredstva od proizvođača, distributera, trgovca i drugih učesnika na tržištu.

Finansiranje organizacija potrošača

Član 123

(1) Organizacije potrošača mogu se finansirati iz:

1) članarina, kotizacije za organizovanje seminara, konferencija, okruglih stolova, u cilju edukacije potrošača;

2) naknada za pružanje pravne pomoći;

3) finansijske pomoći države, ukoliko organizacija potrošača ima najmanje 50 članova (fizičkih lica);

4) donacija i drugih izvora u skladu sa zakonom.

(2) Bliže kriterijume, način i postupak pružanja finansijske pomoći iz stava 1 tačka 3 ovog člana propisuje Vlada.

(3) Korišćenje izvora finansiranja za organizacije potrošača mora biti transparentno, u skladu sa zakonom.

VII NADZOR

Inspekcijski nadzor

Član 124

(1) Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo, preko tržišnih inspektora.

(2) Inspekcijski nadzor vrše i ministarstva nadležna za: poslove turizma i zaštite životne sredine, poslove zdravlja, poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, poslove energetike i uređenja prostora, poslove saobraćaja i telekomunikacija, poslove finansija, kao i Sekretarijat za razvoj i Centralna banka i drugi nadležni organi.

(3) Ministarstva ili drugi nadležni organi iz stava 2 ovog člana inspekcijski nadzor vrše preko inspektora nadležnih u odgovarajućoj oblasti, odnosno ovlašćenih lica u skladu sa zakonom.

Član 125

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, u okviru nadležnosti lokalne samouprave, vrše i nadležni organi lokalne uprave preko lokalnih inspektora u skladu sa zakonom.

Ovlašćenja inspektora

Član 126

(1) Nadležni inspektor, pored ovlašćenja utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, ovlašćen je i da naredi trgovcu da postupi po prigovoru u postupku reklamacije u propisanom roku, odnosno da otkloni utvrđenu nepravilnost i ispunji zahtjev potrošača ukoliko proizvod sadrži nedostatak koji nije nastao krivicom potrošača, kao i ukoliko je pogrešno obračunata cijena kupljenog proizvoda i sl.

(2) Ukoliko inspektor nije naredio otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i ispunjenje zahtjeva potrošača u smislu stava 1 ovog člana pisano će obavijestiti potrošača da zaštitu svojih prava može tražiti u sudskom postupku.

Upravne mjere

Član 127

(1) Pored upravnih mjera utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, nadležni inspektor će preduzeti upravnu mjeru kojom će privremeno zabraniti promet određenih proizvoda trgovcu ili distributeru, ako:

- 1) vrši promet proizvoda koji nijesu bezbjedni (čl. 7, 8 i 9);
- 2) vrši pakovanje robe na način kojim se ne obezbjeđuje očuvanje njenog kvaliteta, zdravstvene i higijenske ispravnosti (član 10 stav 1);
- 3) opasne supstance i smjese nijesu u posebnom pakovanju u skladu sa tehničkim, odnosno drugim propisom (član 10 stav 2);
- 4) potrošača ne obavijesti o važećim cijenama na propisani način ili ako obavještenje o cijenama dovodi u zabludu potrošača (čl. 13 i 14);
- 5) potrošaču prilikom kupovine robe i drugih proizvoda ne preda isprave (član 18);
- 6) proizvod u prometu ne prati garantni list kada je to predviđeno tehničkim, odnosno drugim propisom i kada garantni list ne sadrži propisane podatke (čl. 19 i 20);
- 7) robu u prometu ne prati propisana deklaracija, ako roba nije u skladu sa navodima iz deklaracije i ako deklaracija nije istaknuta na propisani način (čl. 69 i 70);
- 8) rok upotrebe robe nije označen na propisan način (član 71);
- 9) robu u prometu čija su upotrebna svojstva ograničena ne izdvoji i ne označi na propisani način (član 73);
- 10) proizvodi koji se nude na sniženju nijesu označeni na propisan način (član 75);
- 11) na robu nijesu istaknuta upozorenja o rizicima (član 79);
- 12) isprave i oznake na proizvodu nijesu na jeziku koji je u službenoj upotrebi u Republici (član 82).

VIII SANKCIJE

Prekršaji

Član 128

(1) Novčanom kaznom od tridesetstrukog do tristostrukog iznosa minimalne zarade u Republici kazniče se za prekršaj trgovac ili distributer, ako:

- 1) vrši promet proizvoda koji nijesu bezbjedni (čl. 7, 8, i 9);
- 2) roba nije upakovana na način kojim se obezbjeđuje očuvanje kvaliteta, zdravstvene i higijenske ispravnosti (član 10 stav 1);
- 3) opasne supstance i smjese nijesu u posebnom pakovanju u skladu sa tehničkim, odnosno drugim propisom (član 10 stav 2);
- 4) prilikom prodaje proizvoda potrošaču ne obezbijedi proizvode propisanog, odnosno ugovorenog kvaliteta, a ako kvalitet nije propisan, odnosno ugovoren - uobičajenog kvaliteta (član 12 tačka 3);
- 5) potrošaču ne obezbijedi korišćenje javne usluge ukoliko je tehnički moguće (član 28 tač. 1 i 2 i član 31 stav 1);
- 6) vrši prodaju robe bez propisane deklaracije ili ako roba nije u skladu sa navodima iz deklaracije ili ako na robu nije označen rok upotrebe (član 69 st. 1 i 2 i član 71);
- 7) na robu nijesu istaknuta upozorenja o rizicima (član 79).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniče se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od petostrukog do dvadesetstrukog iznosa minimalne zarade u Republici.

(3) Za prekršaj iz stava 1 tač. 1, 2, 4 i 6 ovog člana kazniče se i fizičko lice novčanom kaznom od petostrukog do dvadesetstrukog iznosa minimalne zarade u Republici.

Član 129

(1) Novčanom kaznom od dvadesetstrukog do dvjestostrukog iznosa minimalne zarade u Republici kazniče se za prekršaj trgovac, ako:

- 1) prilikom prodaje proizvoda potrošaču ne obezbijedi proizvode u tačnoj mjeri ili količini (član 12 tačka 1);
 - 2) prodaje proizvode bez oznake ili propisanih isprava ili isprava koje je obezbijedio proizvođač (član 12 tačka 4 i član 18);
 - 3) potrošaču naplati cijenu drukčiju od ugovorene ili cijenu obrazovanu suprotno propisanim kriterijumima (član 12 tačka 5);
 - 4) ne isporuči proizvod u ugovorenom, odnosno propisanom roku isporuke (član 12 tačka 6 i član 17 stav 3);
 - 5) ne obavijesti potrošača o važećim cijenama isticanjem istih na propisani način (član 13);
 - 6) obavještenje o cijenama može dovesti potrošača u zabludu u smislu ovog zakona (član 14);
 - 7) potrošaču ne izda račun (fakturu) propisane sadržine (član 15);
 - 8) materijal za pakovanje uračuna u neto masu robe ili ako ne obavijesti potrošača o cijeni posebnog materijala za pakovanje ili ako je ista veća od prodajne cijene materijala (član 16 st. 2 i 3);
 - 9) ne obavijesti potrošača o visini cijene isporuke proizvoda, ako se ona posebno plaća (član 17 stav 2);
 - 10) proizvod ne prati propisani garantni list ili kada garantni list ne sadrži propisane podatke ili kada ne ispunji obaveze iz garancije (čl. 19, 20 i 21 stav 1);
 - 11) potrošaču ne isporuči obećani dodatni proizvod u roku i na način utvrđen ponudom (član 23);
 - 12) ne izda račun propisane sadržine ili ne omogući besplatnu kontrolu računa ili ne upozna potrošača sa uslovima korišćenja javne usluge, ne objavi uslove i promjene uslova ili ne obračuna cijenu javne usluge na propisani način ili se ne pridržava propisanih standarda i kvaliteta javne usluge ili ne zaključi ugovor u pisanoj formi (član 28 tač. 3 i 4, član 29, 30, 31 stav 2 i član 32);
 - 13) upotrijebi govorni automat ili telefaks za zaključenje distancionog ugovora bez prethodno pribavljene saglasnosti potrošača ili upotrijebi ostala sredstva distancione komunikacije za zaključenje ugovora uprkos izričitom protivljenju potrošača (član 38);
 - 14) prije zaključenja distancionog ugovora ne obavijesti potrošača na propisani način (član 39);
 - 15) ne dostavi potrošaču pisanu potvrdu o bitnim elementima ugovora iz prethodnog obavještenja povodom sklapanja distancionog ugovora na propisani način (član 40 stav 1);
 - 16) prije zaključenja ugovora o prodaji izvan poslovnih prostorija ne obavijesti potrošača o bitnim elementima ugovora (član 50);
 - 17) ne dostavi potrošaču propisano obavještenje (ponudu) o uslovima na vremenski ograničenu upotrebu nepokretnosti (član 57 st. 1, 3, 4 i 5);
 - 18) reklamira pravo na vremenski ograničenu upotrebu nepokretnosti na nepropisan način (član 57 stav 6);
 - 19) formularni (tipski) ugovori i ugovorne odredbe koje nijesu pojedinačno pregovarane nijesu na jeziku koji je u službenoj upotrebi u Crnoj Gori (član 65 stav 1);
 - 20) se ponaša na zabranjen način, odnosno na način kojim se potrošač dovodi u zabludu ili na agresivan način u smislu ovog zakona (član 67);
 - 21) ne istakne propisane posebne uslove prodaje (član 68);
 - 22) deklaracija nije istaknuta na propisani način (član 70);
 - 23) robu čija su upotrebna svojstva ograničena u smislu ovog zakona ne izdvoji ili ne označi na propisani način ili ne upozna potrošača sa prirodom ograničenja upotrebni svojstava robe (član 73);
 - 24) kod prodaje tehničke i druge robe za koju to predviđaju posebni propisi ne obavijesti potrošača o dostupnosti rezervnih djelova tehničkog servisa i poslije prestanka proizvodnje, odnosno uvoza iste (član 74);
 - 25) roba koja se nudi na sniženje nije označena i izdvojena na propisani način (član 75);
 - 26) ne omogući potrošaču da ostvari pravo na naknadu štete u slučaju uništenja ili gubitka ili oštećenja proizvoda (član 95).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od dvostrukog do četrnaestostrukog iznosa minimalne zarade u Republici.

(3) Za prekršaj iz stava 1 tač. 1, 3, 5, 6, 8, 20, 22, 23 i 25 ovog člana kazniće se i fizičko lice novčanom kaznom od dvostrukog do četrnaestostrukog iznosa minimalne zarade u Republici.

Član 130

(1) Novčanom kaznom od desetostrukog do stostrukog iznosa minimalne zarade u Republici kazniće se za prekršaj trgovac, ako:

- 1) bez ovlaštenja potrošača da podatke o potrošaču trećem licu (član 11);
- 2) prilikom prodaje proizvoda potrošaču ne obezbijedi proizvod, odnosno količinu proizvoda koju traži kad je ta količina na raspolaganju (član 12 tačka 2);
- 3) potrošaču ne obezbijedi pogodan materijal za pakovanje, ako to priroda robe zahtijeva (član 16 stav 1);
- 4) ne omogući potrošaču ostvarivanje prava na reklamaciju u skladu sa ovim zakonom (član 24, član 25 stav 1, član 26 st. 1 i 3 i član 27);
- 5) robu koja je izložena u prodajnom objektu, a nije za prodaju, ne označi na propisani način (član 76);
- 6) prodatu robu koja se nalazi u prodajnom objektu ne označi na propisani način (član 77);
- 7) mjesto pružanja rezervacije ugostiteljske usluge ne označi na propisani način ili ako ne obavijesti potrošača o rezervaciji drugih usluga (član 78);
- 8) isprave i oznake na proizvodima nijesu napisane na jeziku koji je u službenoj upotrebi u Republici (član 82);
- 9) ne obezbijedi uslove i rad potrošačkog servisa ili potrošaču ne izda pisanu potvrdu (član 83).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od jednostrukog do sedmostrukog iznosa minimalne zarade u Republici.

(3) Za prekršaj iz stava 1 tač. 2, 3, 4, 5, 6 i 8 ovog člana kazniće se i fizičko lice novčanom kaznom od jednostrukog do sedmostrukog iznosa minimalne zarade u Republici.

Član 131

(1) Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do dvjestostrukog iznosa minimalne zarade u Republici kazniće se za prekršaj trgovac, ako:

- 1) prije sklapanja ugovora o kreditu ne dostavi potrošaču propisano obavještenje (član 33 stav 2);
- 2) reklamira potrošački kredit na način suprotan propisanom (član 34 stav 4);
- 3) ne obavijesti potrošača o promjeni godišnje kamatne stope ili bilo kojeg drugog troška (član 35).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od dvostrukog do četrnaestostrukog iznosa minimalne zarade u Republici.

Član 132

(1) Novčanom kaznom u visini od pedesetostrukog do tristostrukog iznosa minimalne zarade u Republici kazniće se za prekršaj davalac reklame, ako:

- 1) daje reklamu koja je zabranjena ili komparativnu reklamu koja nije dopuštena (čl. 84, 85, 86, 87, 88 i 89);
- 2) daje reklamu koja je zabranjena u skladu sa ovim zakonom (član 115).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i fizičko i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Republici.

Član 133

(1) Novčanom kaznom od pedesetostrukog do tristostrukog iznosa minimalne zarade u Republici kazniće se za prekršaj lice koje raspolaže sredstvom za masovnu komunikaciju, ako:

- 1) ističe ime sponzora čija je osnovna djelatnost proizvodnja ili prodaja duvana i duvanskih prerađevina (član 90 stav 1);
- 2) reklama koja upućuje na telefonski broj za koji važi posebna tarifa ne sadrži iznos te tarife ili ako iznos tarife nije uočljiv tokom cijelog emitovanja video zapisa (član 91);
- 3) ne vodi evidenciju podataka o davaocu reklame na propisani način (član 93);
- 4) prenosi reklamu koja je zabranjena u skladu sa ovim zakonom (član 115).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Republici.

Član 134

(1) Ako je trgovac, davalac reklame ili lice koje raspolaže sredstvom za masovnu komunikaciju prekršajem učinio štetu ili nije izvršio obavezu ili je pribavio imovinsku korist koja je veća od propisane maksimalne novčane kazne, kazniće se novčanom kaznom do dvostrukog iznosa učinjene štete, neizvršene obaveze ili pribavljene imovinske koristi.

(2) Ako je fizičko lice ili odgovorno lice u pravnom licu prekršajem pribavilo imovinsku korist koja je veća od propisane maksimalne novčane kazne, kazniće se novčanom kaznom do dvostrukog iznosa pribavljene imovinske koristi.

Član 135

(1) Za prekršaj iz čl. 128, 129, 130 i 131 nadležni inspektor može izreći i naplatiti novčanu kaznu na licu mjesta:

1) trgovcu koji nema svojstvo pravnog lica, u vrijednosti od dvostrukog do petostrukog iznosa minimalne zarade u Republici;

2) odgovornom licu u pravnom licu, u vrijednosti od jednostrukog do trostrukog iznosa minimalne zarade u Republici.

(2) Za prekršaje iz člana 128 stav 1 tač. 1, 2, 4 i 6, člana 129 stav 1 tač. 1, 3, 5, 6, 8, 20, 22, 23 i 25 i člana 130 stav 1 tač. 2, 3, 4, 5, 6 i 8 nadležni inspektor može izreći i naplatiti novčanu kaznu na licu mjesta fizičkom licu, u vrijednosti od jednostrukog do trostrukog iznosa minimalne zarade u Republici.

IX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 136

Propisi za sprovođenje ovog zakona i Nacionalni program donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 137

Arbitražni odbor osnovaće se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu propisa iz člana 136 ovog zakona.

Član 138

Organizacije potrošača dužne su, u roku od osam mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, izvršiti upis u evidenciju iz člana 120 stav 2 ovog zakona.

Član 139

Stupanjem na snagu ovog zakona neće se primjenjivati Zakon o zaštiti potrošača ("Službeni list SRJ", broj 37/02).

Član 140

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".

SU-SK Broj 01-1005/11-06

Podgorica, 8. maja 2007. godine

Ustavotvorna skupština Republike Crne Gore

Predsjednik,
Ranko Krivokapić, s.r.